

A szegénység hazai dimenziói és mérése

Szakanyag

dr. Borbély Szilvia

2013 július-augusztus

Tartalom

Vezetői összefoglaló	3
Szegénységi kockázati és társadalmi kirekesztettségi ráta	5
Szegénységi küszöb Magyarországon	5
Szegénység-kockázati és társadalmi kirekesztettség, Magyarország.....	7
Szegénység-kockázati és társadalmi kirekesztettségi ráta, visegrádi országok és EU27	9
Szociális transzferek beszámításával mért szegénységi kockázati ráta.....	10
Szegénység-kockázati ráta (szociális transzfereket is beszámítva)	11
Szegénység-kockázati ráta (szociális transzfereket is beszámítva) visegrádi országok és EU27 ...	12
Szociális transzferek nélkül mért szegénységi kockázati ráta	13
Relatív medián szegénységi rés.....	14
Szociális transzferek hatása.....	15
Dolgozó szegények	16
“Dolgozó szegények” a munkaszerződés jellege szerint	17
“Dolgozó szegények” a munkaidő hossza szerint.....	19
Dolgozó szegények, munka intenzitás és legalább egy eltartott gyermek.....	20
Megélhetési küszöbök.....	21

Vezetői összefoglaló

Az EU-ban minden ötödik embert fenyegeti a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés veszélye. Az EU 2020 célja, hogy 2020-ra legalább 20 millió ember kikerüljön a szegénységből. Az MSZOSZ korábbi kongresszusi programjaiban külön is kiemelte célként a szegénység megszűnésének elősegítését. Érdemes megvizsgálni az EU által bevezetett mutatókkal hol állunk jelenleg?

Az Eurostat által a nemzetközi összehasonlítás kedvéért kidolgozott indikátorok alapvető eleme az ún. szegénységi küszöb (az éves nemzeti medián jövedelem 60%-a), ami Magyarországon 2012-ben 2852 euró (825397 Ft) havonta 237,6 Euró, (68783 Ft) volt. (Összehasonlításképpen, ugyanekkor a nettó minimálbér havi összege 60915 Ft volt.)

Nem alakul kedvezően az EU “szegénységi és társadalmi kirekesztettség ráta”, ami a szegénységi kockázatot és a társadalmi kirekesztettség kockázatát együtt méri, egyrészt a jövedelem, másrészt bizonyos javakhoz való hozzájutás szempontjának figyelembevételével. 2012-ben Magyarországon a lakosság közel egyharmada (32,4%) tartozott a szegénységi kockázattal és társadalmi kirekesztettséggel fenyegetettek közé. Igaz, az új uniós tagállamok között a lakosság szegénységét illetően a legkedvezőtlenebb helyzetben nem mi voltunk, hanem Bulgária és Románia, azonban mindkét országban a tendenciajavulást mutatott.

A csupán a jövedelmet figyelembe vevő szegénységi kockázati ráta – ahol azokat a személyeket veszik számításba, akiknek a rendelkezésre álló jövedelme (szociális transzferekkel, társadalmi juttatásokkal együtt) alacsonyabb, mint az országos medián jövedelem 60%-a - az elmúlt évtized alatt növevő tendenciát mutatott, és 2012-ben már elérte a 14%-ot. A szociális transzferek nélkül mért szegénységi kockázati ráta értéke közelít a Szegénységi kockázati és társadalmi kirekesztettségi rátáéhoz (2012-ben 27,1% volt), igaz, ez az érték némi javulást mutat a 2008-as 30%-hoz képest.) A szociális transzfert is beszámító szegénységi kockázati ráta viszont romlott, ami azt jelezheti, hogy a szociális transzferek nem járultak hozzá kellőképpen a szegénységi kockázat visszafogásához.

A dolgozó szegények a szociális transzfereket is tartalmazó jövedelem országos középértékének (mediánjának) 60%-ánál kisebb jövedelemmel rendelkezők 18 év feletti munkával rendelkezők, munkaviszonyban lévők. Szoros összefüggés mutatkozik a munkaszerződés jellege és a “dolgozó szegények” kategóriájába kerülés között. Ez jóval nagyobb mértékű az ideiglenes/határozott időre szóló munkaszerződéssel dolgozók esetében, mint a határozatlan idejű munkaszerződéssel dolgozóknál. Bár Magyarországon a részmunkaidőben történő foglalkoztatás elterjedése még mindig nem olyan mértékű, mint az EU más tagállamaiban, de azt is megállapíthatjuk, hogy a részmunkaidőben szerzett keresetekkel nagyobb valószínűséggel lesz valaki “dolgozó szegény”, mint az EU-ban általában, illetve 2010-ig inkább a részmunkaidőben való munka, 2010 után pedig inkább a munkaszerződés jellege és a munka ideiglenessége okozott hátrányos helyzetet. A legnehezebb helyzetben azok a háztartások vannak, ahol munkát végzők száma nagyon alacsony és legalább egy gyermeket tartanak el.

Mekkora jövedelemre van szükség ahhoz, hogy tisztességesen megéljünk? A “megélhetési küszöb” nemcsak Magyarországon kérdés, hanem a nálunk jóval gazdagabb EU-s tagállamokban is. A minimálisan szükséges jövedelemszintek meghatározását un. referencia-költségvetések készítésével próbálják meghatározni.

Az EU-ban minden ötödik embert fenyegeti a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés veszélye. Az EU 2020 célja, hogy 2020-ra legalább 20 millió ember kikerüljön a szegénységből.

Az MSZOSZ korábbi kongresszusi programjaiban külön is kiemelte célként a szegénység megszűnésének elősegítését.

Érdemes megvizsgálni az EU-s indikátorok segítségével, hol állunk most?

Szegénységi kockázati és társadalmi kirekesztettségi ráta

Mit takar az EU által mért szegénységi kockázati, ill. társadalmi kirekesztettségi ráta?

Azoknak az embereknek az összességét, akiket a szegénység kockázata fenyeget, anyagi lehetőségektől megfosztottak, vagy olyan háztartásokban élnek, ahol alacsony a kereső tevékenység.

A szegénység kockázata által fenyegetettek vagy az ebbe a csoportba tartozókat csak az egyik szempont alapján veszik figyelembe (tehát nem fenyeget az a veszély, hogy egy-egy főt mindhárom szempont alapján számításba veszik).

A szempontok a következők:

1. A szociális transfereket (társadalmi juttatásokat) is beleértve az országos medián kereset 60%-nál kevesebb a jövedelmük.
2. A következő 9 tételből legalább négyet nem tudnak maguknak megengedni: i) a lakásbérlés, vagy rezsiköltségek fizetését, ii) a lakás megfelelő befűtését, iii) a váratlan kiadások fedezését, iv) húst, halat vagy ezekhez hasonló fehérje fogyasztását minden második napon, v) otthontól távol eltöltött hétvéget, vi) autó tartását, vii) mosógépet, viii) színes TV-t, vagy ix) telefont.
3. A nagyon alacsony munkaintenzitás által jellemzett háztartásokban azok az 0-59 éves emberek élnek, ahol a felnőttek (18-59 évesek) az elmúlt évben teljes munkakapacitásuknak kevesebb, mint 20 százalékában dolgoztak.

Ez a mutató tehát igyekszik kombinálni a népesség jövedelemeloszlásából fakadó jellemzőket (relative szegénység) a deprivációs alapú (azaz a javakkal való rendelkezés hiánya) szegénységsszámítással.

Szegénységi küszöb Magyarországon

Az Eurostat által a nemzetközi összehasonlítás kedvéért kidolgozott indikátorok alapvető eleme az un. szegénységi küszöb. A szegénységi küszöb minden országban az ekvivalens nemzeti medián jövedelem 60 százaléka. A medián jövedelem pedig annak a személynek a jövedelme, akinél ugyanannyian rendelkeznek kisebb jövedelemmel, mint ahányan nagyobbal. (Másképpen, a decilisekre vonatkozó definíciót használva, a medián jövedelem az, amelynek szintje pontosan az ötödik és a hatodik decilis közötti választóvonalra esik.)

Magyarországot illetően a KSH adattárában 2009-ig találunk adatot a hazai szegénységi küszöbre vonatkozóan (a medián jövedelem 60 %-a), lásd: Jövedelem-eloszlás, szegénység (2000-2009). http://www.ksh.hu/thm/2/indi2_6_1.html.

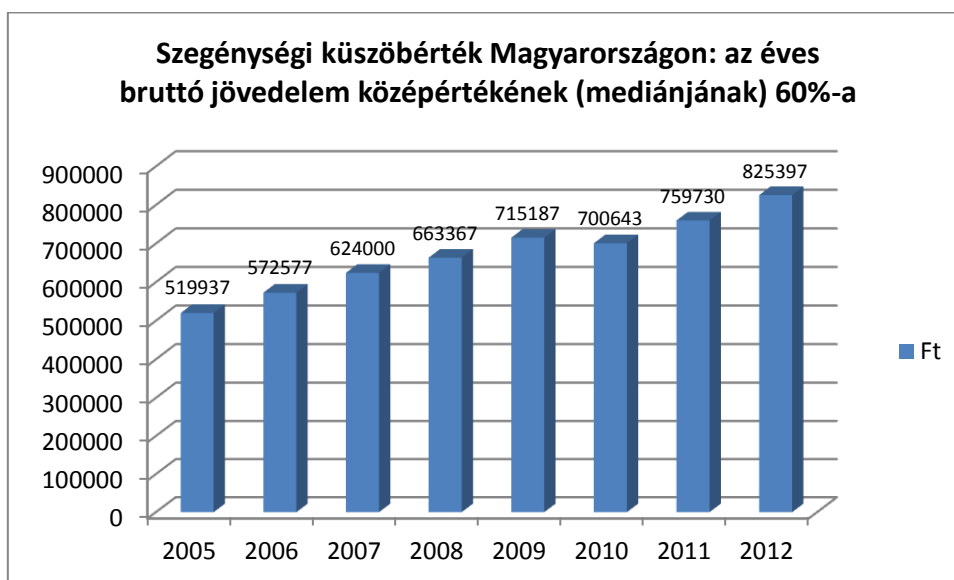
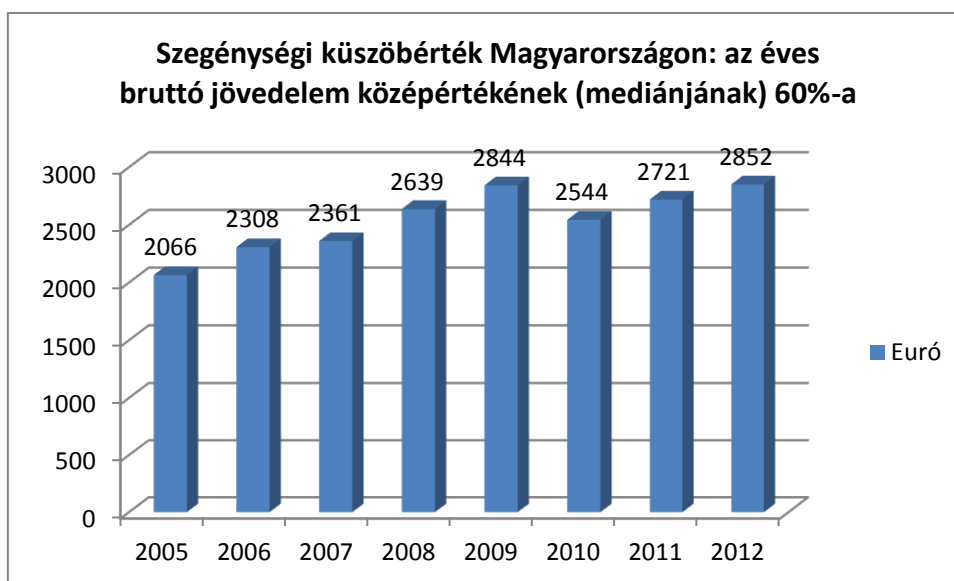
A 2010-2012-es adatokat az Eurostat adatbázisában találtuk, euróban. A forintosítást az MNB éves középárfolyama felhasználásával végeztük.

Szegénységi küszöb Magyarországon

(az éves bruttó jövedelem középértékének (mediánjának) 60%-a)

Év	Euró	Ft
2005	2066	519937
2006	2308	572577
2007	2361	624000
2008	2639	663367
2009	2844	715187
2010	2544	700643
2011	2721	759730
2012	2852	825397

Forrás: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=ilc_li01&lang=en, letöltve.
2013.08.15.;

Megjegyezzük, hogy Csehországban 2012-ben a szegénységi küszöbérték 4675 euró, Szlovákiában 3784 euró (2011), Lengyelországban 3015 euró (2011) volt. 2011-ben Magyarországnál alacsonyabb szegénységi küszöbérték az EU-ban Romániában, Bulgáriában, Lettországon és Litvániában volt.

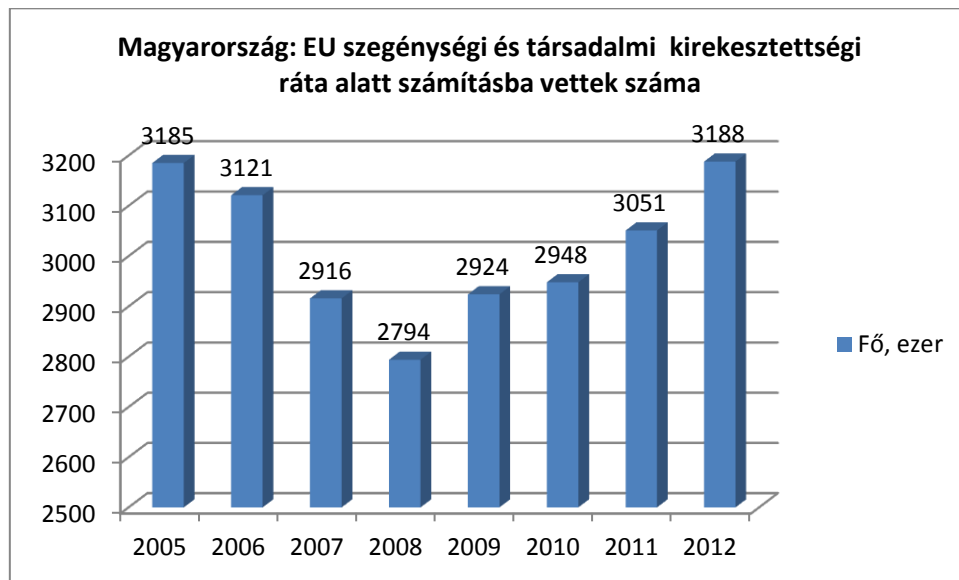
Szegénység-kockázati és társadalmi kirekesztettség, Magyarország

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Szegénységi és társadalmi kirekesztettség	32,1	31,4	29,4	28,2	29,6	29,9	31	32,4

ráta, %								
Fő, ezer	3185	3121	2916	2794	2924	2948	3051	3188

Forrás:

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=0&pcode=t2020_50&language=en; letöltve 2013. augusztus 30

Az EU "szegénységi és társadalmi kirekesztettség ráta" ráta számítása alkalmával figyelembe vehető személyek száma a 2005-ös 3185 ezer főt követően 2008-ig folyamatosan csökkent, 2008-ban számosságuk 13 százalékkal volt kevesebb (2794 ezer fő). Ezt követően azonban az emelkedés folyamatos volt, s 2012-ben már elérte és kismértékben meghaladta a 2005-ös szintet (3188 ezer fő). Különösen erőteljes volt az ugrás a 2011/2012-es évben: 2012-ben 4,5%-kal nőtt az index által számításba vett, szegénységi kockázati ráta által figyelembe vett személyek száma.

Ezzel 2012-ben Magyarországon a lakosság közel egyharmada (32,4%) tartozott a szegénységi kockázattal és társadalmi kirekesztettséggel fenyegetettek közé, igaz, az elmúlt évek alatt ez az arány mindig is magas volt akár az EU átlagához képest, akár – Lengyelországot kivéve - a jelen pillanatban összehasonlítási alapként vett visegrádi országokhoz képest. Az EU 27 tagállam hasonló mutatójának átlagértéke 2005-2006-ban haladta meg kismértékben a 25%-ot, ezt követően – figyelemreméltó – hogy a gazdasági válság éveiben 23% körüli értékre csökkent.

Csehországban a szegénységi kockázati és társadalmi kirekesztettségi ráta a 2005-ös csaknem 20%-ról csökkent 2009-2010-ben 14% körüli értékre és 2012-ben is csupán 15,4% volt.

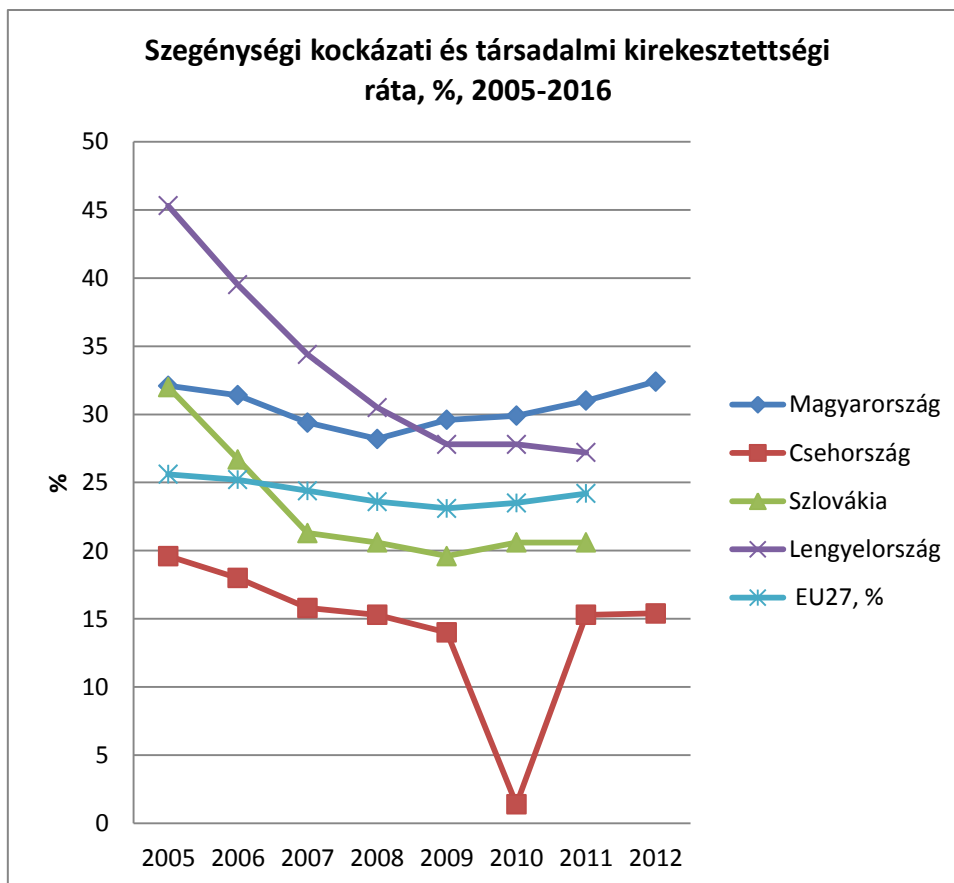
2005-ben a legrosszabb helyzetben Lengyelország volt, a szegénységi kockázati és társadalmi kirekesztettségi ráta meghaladta a 45%-ot, ami azt jelenti, hogy a szegénység és társadalmi kirekesztettség veszély a lakosság csaknem felét sújtotta. Ezt követően azonban a lengyelországi helyzet folyamatosan javult, és 2011-ben az index 27,2% volt.

Szegénység-kockázati és társadalmi kirekesztettségi ráta, visegrádi országok és EU27

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Magyarország	32,1	31,4	29,4	28,2	29,6	29,9	31	32,4
Csehország	19,6	18,0	15,8	15,3	14,0	14,4	15,3	15,4
Szlovákia	32,0	26,7	21,3	20,6	19,6	20,6	20,6	
Lengyelország	45,3	39,5	34,4	30,5	27,8	27,8	27,2	
EU27, %	25,6	25,2	24,4	23,6	23,1	23,5	24,2	:

Forrás:

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=0&pcode=t2020_50&language=en, letöltve 2013.08.07.

Az új uniós tagállamok között a lakosság szegénységét illetően a legkedvezőtlenebb helyzetben Bulgária és Románia volt. Ugyanakkor mindkét országban a tendencia javuló: Bulgáriában a rendelkezésre álló 2006-os adat szerint a szegénységi kockázati ndex 60,3% volt, 2011-ben – 11 százalékponttal kevesebb - 49,1%. Romániában a 2007-es 45,9% 2011-re 40,3%-ra esett (adatok: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=0&pcode=t2020_50&language=en).

Szociális transzferek beszámításával mért szegénységi kockázati ráta

Míg az előzőekben tárgyalt ráta a szegénységi kockázatot és a társadalmi kirekesztettség kockázatát együtt méri, egyrészt a jövedelem, másrészt bizonyos javakhoz való hozzájutás szempontjának figyelembevételével, a most vizsgálatra kerülő szegénységi kockázati ráta csupán a jövedelmet veszi tekintetbe, mégpedig az un. szociális transzferekkel együtt (az öregségi és özvegyi nyugdíj nem számít szociális transzfernek). Ebben az esetben azokat a személyeket veszik számításba, akiknek a rendelkezésre álló jövedelme (szociális transzferekkel együtt) alacsonyabb, mint az országos medián jövedelem 60%-a.

A szociális transzfereket is beszámított jövedelem alapján a szegénységi kockázati ráta 2001-ben még csupán 11%, 2002-ben 10% volt. A 2006-os csaknem 16%-os csúcs után 2007-re 12,3%-ra csökkent, majd ismét folyamatosan emelkedett, mígnem 2012-ben már elérte a 14%-ot.

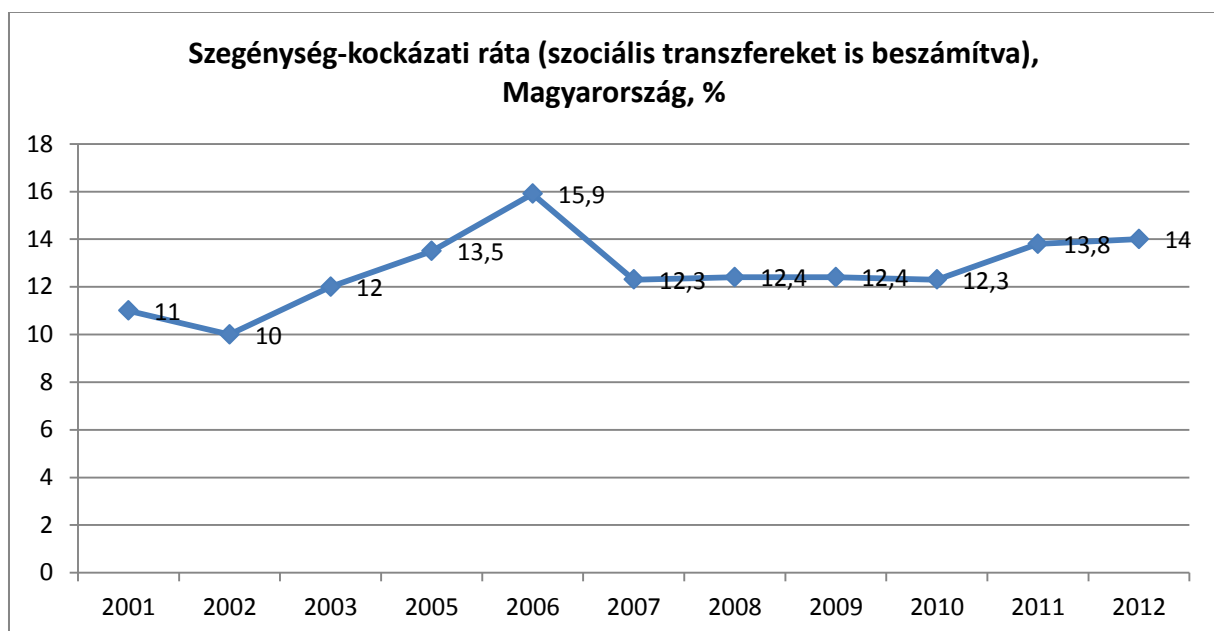
Szegénység-kockázati ráta (szociális transzfereket is beszámítva)

	2001(*)	2002(*)	2003(*)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Nemek együtt	11	10	12	13,5	15,9	12,3	12,4	12,4	12,3	13,8	14,0
Férfiak	11	9	12	13,9	16,3	12,3	12,4	12,8	12,6	14,1	14,2
Nők	12	10	12	13,2	15,5	12,3	12,4	12,1	12,0	13,6	13,9

Forrás:

(*)<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&init=1&pcode=tsisc030&language=en>

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=0&pcode=tps00184&language=en>, Letöltve: 2013.08.07

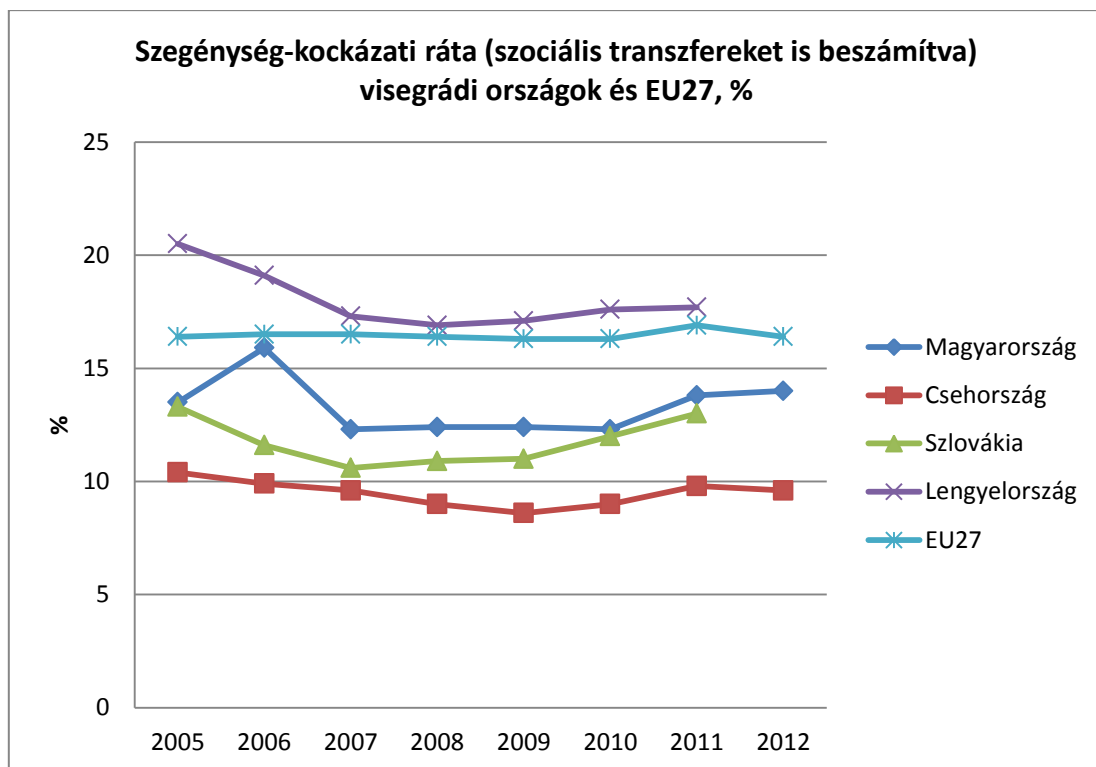

Szegénység-kockázati ráta (szociális transfereket is beszámítva) visegrádi országok és EU27

%	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Magyarország	13,5	15,9	12,3	12,4	12,4	12,3	13,8	14,0
Csehország	10,4	9,9	9,6	9,0	8,6	9,0	9,8	9,6
Szlovákia	13,3	11,6	10,6	10,9	11,0	12,0	13,0	
Lengyelország	20,5	19,1	17,3	16,9	17,1	17,6	17,7	
EU27	16,4	16,5	16,5	16,4	16,3	16,3	16,9	16,4

Forrás:

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tps00184&plugin=0>, , Letöltve: 2013.08.07

Az EU 27-országok átlagával és a visegrádi országokkal összehasonlítva a szociális transfereket is figyelembe vevő jövedelem alapján számított szegénységi kockázati rátát (ahol az egyéb, társadalmi kirekesztettségre vonatkozó tételeket nem vesszük figyelembe)

megállapíthatjuk, hogy a csehországi és a szlovákiai ráta a vizsgált időszakban végig kedvezőbb volt, mint a hazai. A lengyelországi – 2005-ben meghaladta a 20%-ot, de ezt követően csökkent. Az EU 27 ország átlagára jellemző index 16% körül alakult a 2005-2012-es időszakban, azaz valamivel meghaladta a magyarországi értéket.

Mi lehet a magyarázata annak, hogy a szegénység kockázati ráta (szociális transzferekkel) relatíve kedvező Magyarország esetében, miközben a szegénység kockázati és társadalmi kirekesztés közös indexe jóval kedvezőtlenebb? Feltehetően az, hogy maga a viszonyítási alap nagyon alacsony, azaz a hazai keresetek mediánja és annak 60%-a azt jelenti, hogy az ennél kevesebb jövedelemből élők (beleértve a szociális jövedelmeket is) eleve olyan alacsony jövedelműek, hogy a társadalmi kirekesztést jelző 9 feltételből könnyedén teljesül esetükben az index számítása során számításba vettek csoportjába történő bekerülés. (A 9 tétel, mint már említettük a következő: i) a lakásbérlés, vagy rezsiköltségek megfizetése ii) a lakás megfelelő befűtése, iii) a váratlan kiadások fedezése, iv) hús, hal vagy ezekhez hasonló fehérje fogyasztása minden második napon, v) otthontól távol eltöltött hétvége, vi) autó tartása, vii) mosógép, viii) színes TV, ix) telefon.)

Szociális transzferek nélkül mért szegénységi kockázati ráta

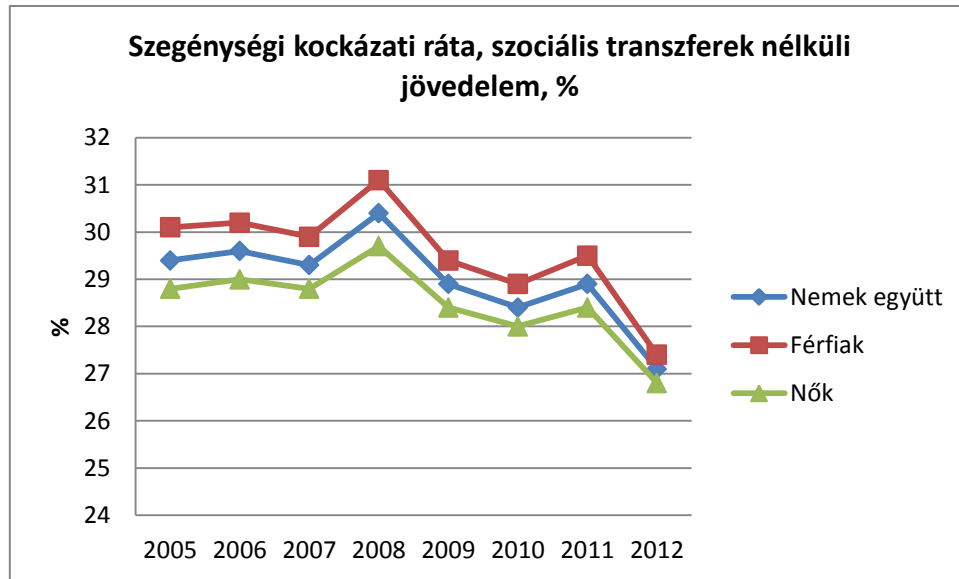
Kedvezőtlen a helyzet akkor is, ha a szociális transzferek nélkül mért szegénységi kockázati rátát vesszük górcső alá. A szociális transzferek nélkül mért szegénységi kockázati ráta közelít a Szegénységi kockázati és társadalmi kirekesztettségi rátához, ugyanakkor azzal ellentétben a vizsgált időszak alatt (2005-2012) valamelyest csökkent (2005 évi 29,4%-ról 2012 évi 27,1%-ra.).

Szegénységi kockázati ráta, szociális transzferek nélküli jövedelem, %

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Nemek együtt	29,4	29,6	29,3	30,4	28,9	28,4	28,9	27,1
Férfiak	30,1	30,2	29,9	31,1	29,4	28,9	29,5	27,4
Nők	28,8	29,0	28,8	29,7	28,4	28,0	28,4	26,8

Forrás:

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=0&pcode=tesov250&language=en>, letöltve 2013.08.07.

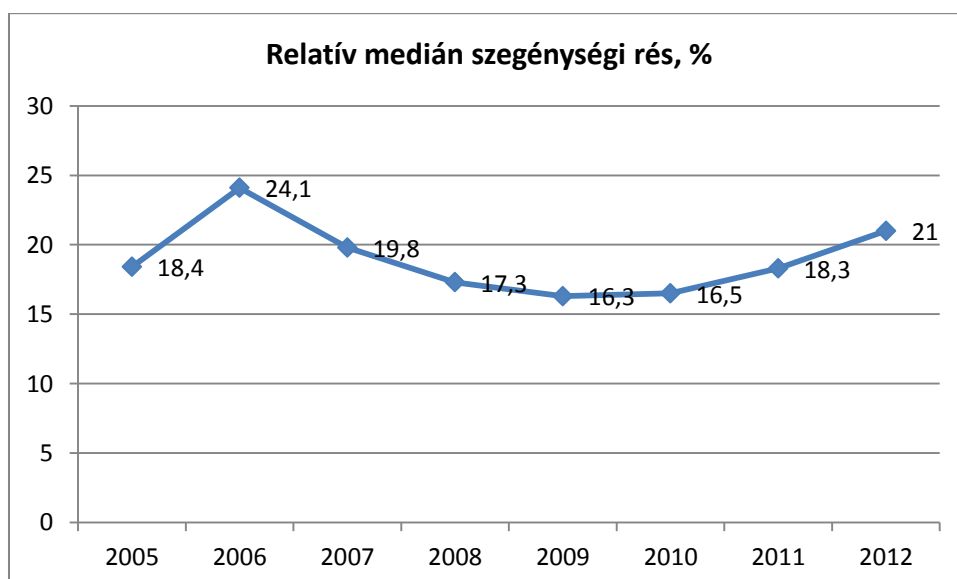
Relatív medián szegénységi rés

A relatív medián szegénységi rés a szegénységi küszöb alatt élő személyek ekvivalens medián nettó összjövedelme és a szegénységi küszöb közötti különbség a szegénységi küszöb százalékában kifejezve. A küszöbérték az ekvivalens mediánjövedelem 60%-a.

Relatív medián szegénységi rés, %

2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
18,4	24,1	19,8	17,3	16,3	16,5	18,3	21

Forrás: http://www.ksh.hu/docs/hun/eurostat_tablak/tabl/tsdsc250.html, letöltve 2013. aug.22.

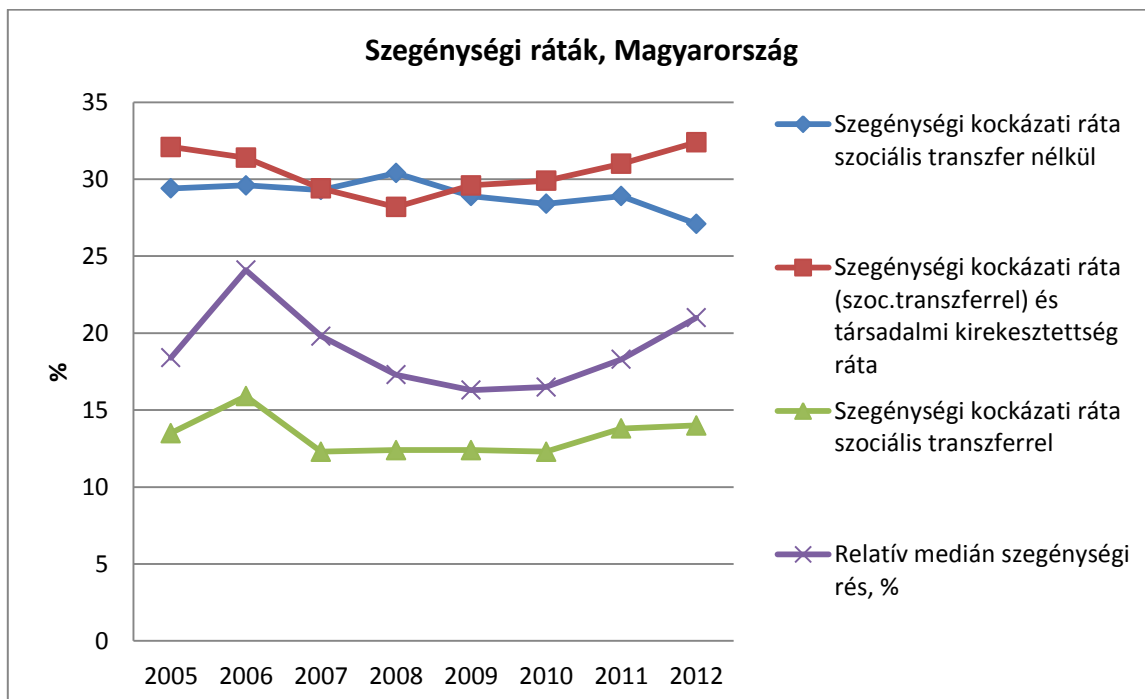
A relatív medián szegénységi rés a 2006-os csúcstértéket (24%) követően 2009-ig csökkent, majd 2010-et követően erőteljes növekedésbe kezdett, 2012-ben már 21%-ot tett ki.

Szociális transzferek hatása

Ha a szociális transzfereket figyelembe vevő szegénységi kockázati ráta a szociális transzfereket figyelembe nem vevőhöz képest kevésbé gyorsan nőtt, vagy csökkent, akkor megállapíthatjuk, hogy a szociális transzferek csillapító hatást fejtettek ki.

Szegénységi ráták

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Szegénységi kockázati ráta szociális transzfer nélkül	29,4	29,6	29,3	30,4	28,9	28,4	28,9	27,1
Szegénységi kockázati ráta (szoc.transzferrel) és társadalmi kirekesztettség ráta	32,1	31,4	29,4	28,2	29,6	29,9	31	32,4
Szegénységi kockázati ráta szociális transzferrel	13,5	15,9	12,3	12,4	12,4	12,3	13,8	14
Relatív medián szegénységi rés, %	18,4	24,1	19,8	17,3	16,3	16,5	18,3	21

A különféle szegénységi rátákat összehasonlítva azonban megállapíthatjuk, hogy a szociális transzfert is beszámító szegénységi kockázati ráta egy 2007-es jelentős mértékű csökkenést követően - bár kismértékben – de nőtt (azaz romlott). A szociális transzferek tehát nem járultak hozzá kellőképpen a szegénységi kockázat visszafogásához. Hasonlóképpen nőtt (romlott) a szociális transzfereket is figyelembe vevő szegénységi kockázati és társadalmi kirekesztettségi ráta.

Dolgozó szegények

A dolgozó szegények a szociális transzfereket is tartalmazó jövedelem országos középértékének (mediánjának) 60%-ánál kisebb jövedelemmel rendelkezők 18 év feletti munkával rendelkezők, munkaviszonyban lévők.

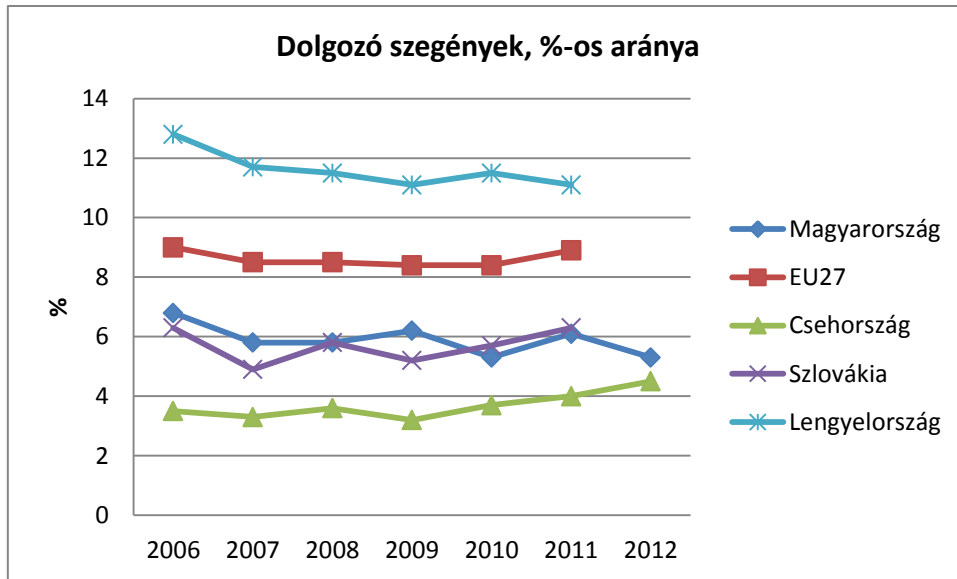
Dolgozó szegények, %

Év	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Nők és férfiak együtt	5	4	6	:	9	6,8	5,8	5,8	6,2	5,3	6,1	5,3
Férfiak	5	4	7	:	11	8,1	6,6	6,8	7	6	6,7	6,1
Nők	5	5	5	:	6	5,4	4,9	4,5	5,3	4,6	5,4	4,4
EU27 – nők és férfiak együtt						9,0	8,5	8,5	8,4	8,4	8,9	
Csehország						3,5	3,3	3,6	3,2	3,7	4,0	4,5
Szlovákia						6,3	4,9	5,8	5,2	5,7	6,3	
Lengyelország						12,8	11,7	11,5	11,1	11,5	11,1	

Forrás:

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=0&pcode=tesov110&language=en>, letöltve 2013.07.05.

“Dolgozó szegények” a munkaszerződés jellege szerint

A munkaszerződés jellege és a “dolgozó szegények” kategóriájába kerülés között szoros összefüggés mutatkozik. ez jóval nagyobb mértékű az ideiglenes/határozott időre szóló munkaszerződéssel dolgozók esetében, mint a határozatlan idejű munkaszerződéssel dolgozóknál.

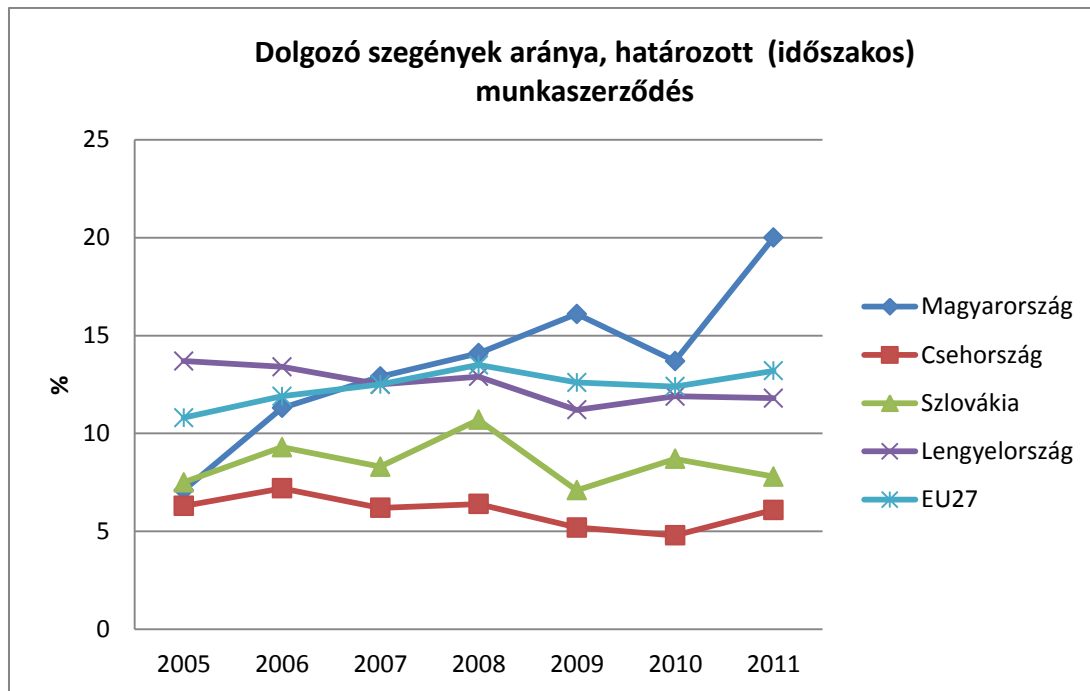
Határozott (ideiglenes) időre szóló munkaszerződéssel rendelkező dolgozó szegények aránya, %

Év	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Magyarország	7,1	11,3	12,9	14,1	16,1	13,7	20,0	16,8
Csehország	6,3	7,2	6,2	6,4	5,2	4,8	6,1	9,3
Szlovákia	7,5	9,3	8,3	10,7	7,1	8,7	7,8	:
Lengyelország	13,7	13,4	12,5	12,9	11,2	11,9	11,8	:
EU27	10,8	11,9	12,5	13,5	12,6	12,4	13,2	:

Forrás: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>; letöltve 2013.07.15.

2008-at követően, de különösen 2011-ben Magyarországon az ideiglenes/határozott munkaszerződéssel rendelkezők között a dolgozó szegények aránya (2011-ben 20%) különösen magas volt EU-s összehasonlításban, illetve a határozatlan időre szóló munkaszerződéssel

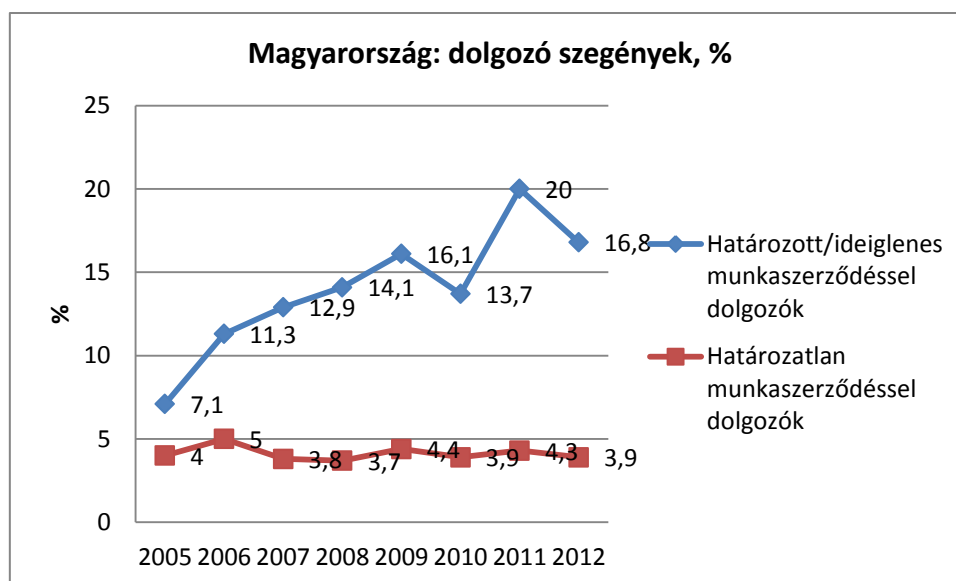
rendelkezőkkel való összehasonlításban is. Az EU-ban csupán Cipruson (22%) és Észtországban (21%) volt ez az érték magasabb, mint a hazai 20%-os arány.

Határozatlan munkaszerződéssel rendelkező dolgozó szegények aránya, %

Év	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Magyarország	4,0	5,0	3,8	3,7	4,4	3,9	4,3	3,9
Csehország	2,8	2,7	2,3	2,4	2,3	2,5	2,9	2,7
Szlovákia	6,1	4,7	3,7	4,7	3,7	3,2	3,6	:
Lengyelország	6,6	5,7	5,5	5,5	5,3	6,0	5,5	:
EU27	4,3	4,4	4,9	4,9	5,0	5,1	5,4	

<http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>, letöltve 2013.07.15.

“Dolgozó szegények” a munkaidő hossza szerint

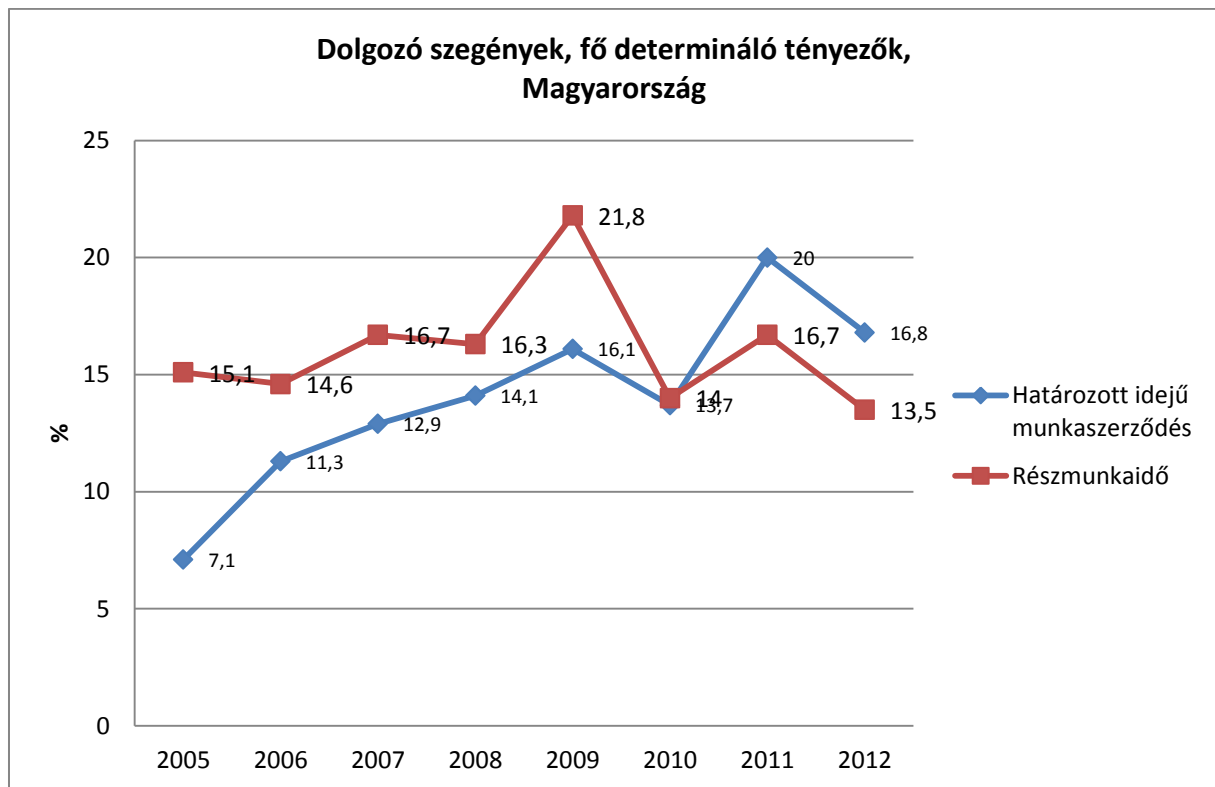
Feltételezésünk szerint – és ezt azon EU-s tagállamok tapasztalatai is alátámasztják, ahol a részmunkaidős foglalkoztatás kiemelt jelentőséggel bír, különösen a nők között -- a részmunkaidőben dolgozók nagyobb arányban válnak “dolgozó szegényekké”, mint a teljes munkaidőben dolgozók.

Bár Magyarországon a részmunkaidőben történő foglalkoztatás elterjedése még mindig nem olyan mértékű, mint az EU más tagállamaiban, de azt megállapíthatjuk, hogy a részmunkaidőben szerzett keresetekkel nagyobb valószínűséggel lesz valaki “dolgozó szegény”, mint az EU-ban általában.

Részmunkaidőben dolgozó szegények aránya, %

Év	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Magyarország	15,1	14,6	16,7	16,3	21,8	14,0	16,7	13,5
Csehország	6,6	6,3	4,7	5,5	5,6	6,7	8,9	10,0
Szlovákia	13,7	9,6	10,0	10,9	10,8	11,6	18,1	
Lengyelország	23,0	22,7	19,5	19,9	19,9	20,6	17,7	
EU27	11,1	11,5	12,1	12,3	12,6	12,3	13,5	

Forrás: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=ilc_iw07&lang=en, letöltve 2013. 07.15.

Magyarországon 2010-ig inkább a részmunkaidőben való munka, 2010 után pedig inkább a munkaszerződés jellege és a munka ideiglenessége okozott hátrányos helyzetet.

Dolgozó szegények, munka intenzitás és legalább egy eltartott gyermek

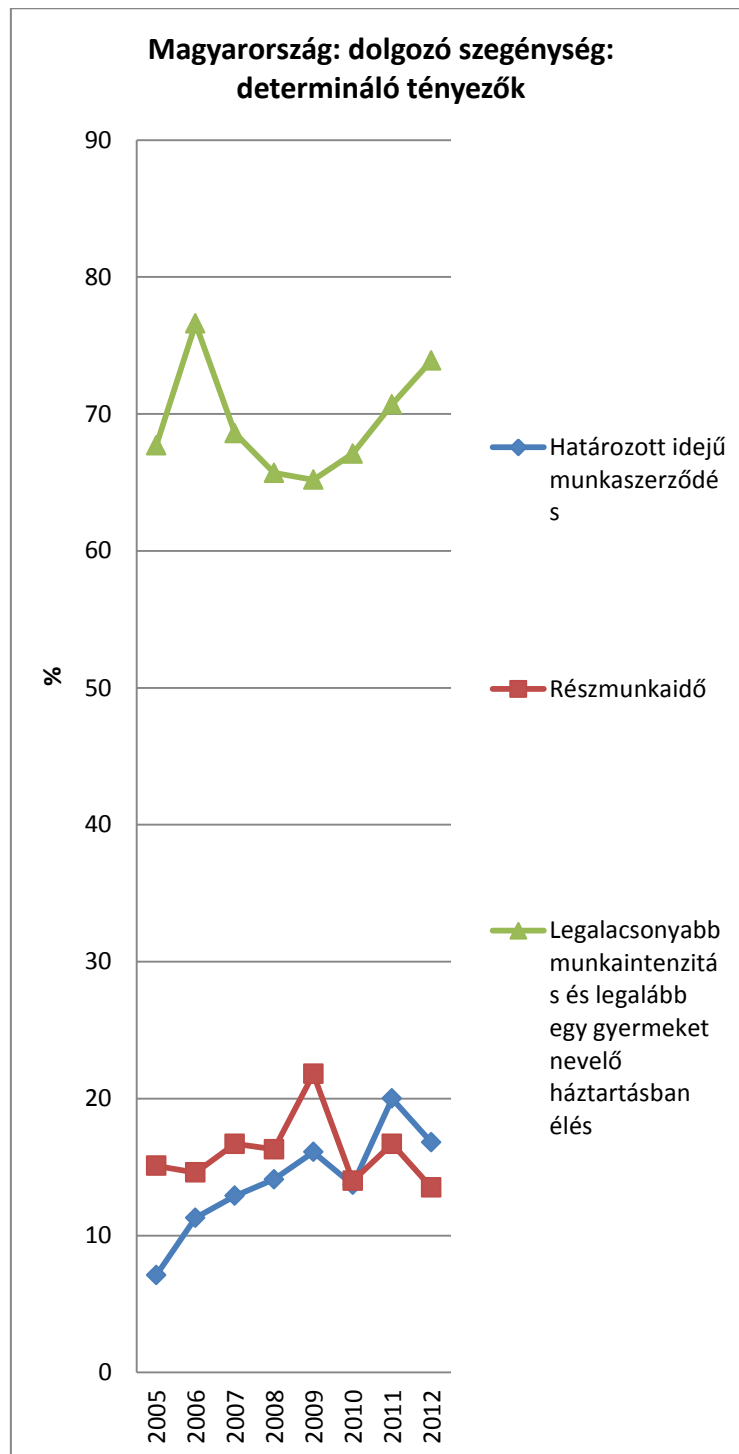
A legnehezebb helyzetben azonban mégis azok a háztartások vannak, ahol az un. munkaintenzitás nagyon alacsony és legalább egy gyermeket tartanak el. A munkaintenzitás mutató arra vonatkozik, hogy egy-egy háztartásban a felnőttek egy évben összesen hány hónapot dolgoztak. A legalacsonyabb munkaintenzitású háztartások tagjai semmit vagy csak nagyon rövid ideig dolgoztak.

A legalacsonyabb munkaintenzitású, legalább egy gyermeket eltartó háztartások, dolgozó szegénység aránya

Év	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Magyarország	67,7	76,6	68,6	65,7	65,2	67,1	70,7	73,9
EU-27	64,5 ^e	64,8 ^e	68,2	67,0	67,6	66,3	67,2	

Forrás:

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=0&pcode=tessi123&language=en>, letöltve 2013.07.20.

Megélhetési küszöbök

Egy jó példa: un. referencia költségvetés Belgiumban

A „Miniköltségvetések: Mekkora jövedelem szükséges ahhoz, hogy tisztességesen megéljünk Belgiumban?” (“Minibudgets: What is the necessary income to live a life in dignity in Belgium?”) című tanulmány meghatározza azoknak a termékeknek és szolgáltatásoknak a realisztikus havi termékkosarát, amely alapján az adott háztartástípusok esetében meg lehet határozni, hogy mekkora költségvetésre van szükségük.

A kutatók a szegényektől visszajelzést is vártak. A referencia-költségvetések megállapítása segíthet a minimális jövedelemszintek adekvát voltának értékelésében. (Forrás: AZ EURÓPA 2020 STRATÉGIA SZOCIÁLIS DIMENZIÓJA. A SZOCIÁLIS VÉDELEMMEL FOGLALKOZÓ BIZOTTSÁG JELENTÉSE (2011)).